

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

DECIZIE PROTOCOLARĂ nr. ___/2024

Extras din procesul-verbal nr. _____ (pct. _____)

al ședinței Guvernului din _____ 2024

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție, reabilitare, modernizare și extindere a unor drumuri naționale.

Prim-ministru

DORIN RECEAN

*Proiect***LEGE****privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor
de construcție, reabilitare, modernizare și extindere
a unor drumuri naționale**

În temeiul art. 5 alin. (1) lit. d) și alin. (3), și al art. 6 alin. (1) lit. a) din Legea exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr. 488/1999,

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. 1. – Se declară de utilitate publică de interes național lucrările de construcție, reabilitare, modernizare și extindere a drumurilor publice naționale: M3 *Chișinău – Comrat – Giurgiulești – frontiera cu România* (sectoarele de ocolire a or. Vulcănești și a or. Cimișlia), R14 R6 – *Codrul Nou – Soroca – Unguri – frontiera cu Ucraina* (sectorul Soroca – Arionești), R33 *Hîncești – Lăpușna – M1*, R34 *Hîncești – Leova – Cahul – Giurgiulești* (sectorul Cantemir – Cahul), M5 *frontiera cu Ucraina – Criva – Bălți – Chișinău – Tiraspol – frontiera cu Ucraina* (sectorul Criva – Bălți), R7 R14 – *Drochia – Costești – frontiera cu România* și R14.3 *drumul de acces la podul Cosăuți – Yampil*, cu punctul de trecere a frontierei și infrastructura conexă.

Art. 2. – Obiecte ale exproprierii, necesare pentru lucrările de construcție, reabilitare, modernizare și extindere a drumurilor publice menționate la art. 1, inclusiv zonele de siguranță a acestora, sunt bunurile imobile (terenuri și/sau construcții) proprietate privată și cele aflate în proprietatea unităților administrativ-teritoriale, situate în hotarele următoarelor localități:

M3 – or. Cimișlia (raionul Cimișlia) și or. Vulcănești (UTA Găgăuzia);

R14 – com. Cremenciug, com. Holoșnița, com. Iarova, com. Tătărauca Veche, sat. Grigorăuca, sat. Rudi, sat. Șeptelici (raionul Soroca) și sat. Arionești, sat. Pocrovca (raionul Dondușeni);

R33 – com. Ivanovca, com. Lăpușna, com. Onești, mun. Hîncești, sat. Bălceana, sat. Bujor, sat. Pervomaiscoe (raionul Hîncești);

R34 – com. Antonești, sat. Stoianovca, sat. Ghioltosu, com. Țiganca, com. Gotești, com. Toceni (raionul Cantemir) și com. Cucoara, sat. Roșu, sat. Badicul Moldovenesc, com. Zîrnești, sat. Andrușul de Jos (raionul Cahul);

M5 – sat. Criva, sat. Drepcăuți, or. Lipcani, sat. Șirăuți, sat. Hlina, sat. Belevinți, com. Berlinți, sat. Cotiujeni, sat. Tabani, sat. Grimăncăuți, or. Briceni, com. Colicăuți, com. Halahora de Sus (raionul Briceni), sat. Hlinaia, mun. Edineț, or. Cupcini, com. Brătușeni (raionul Edineț) și com. Vasileuți, sat. Mihăileni, or. Rîșcani, sat. Nihoreni, com. Răcăria, com. Recea, com. Grinăuți, sat. Corlăteni (raionul Rîșcani);

R7 – sat. Băxani, com. Șolcani, sat. Șeptelici (raionul Soroca), sat. Nicoreni, sat. Țarigrad, or. Drochia, sat. Chetrosu, sat. Zgurița (raionul Drochia) și or. Costești, sat. Petrușeni, sat. Păscăuți, com. Gălășeni, sat. Șaptebani, sat. Hiliuți, sat. Pîrjota, or. Rîșcani, sat. Rămăzan (raionul Rîșcani);

R14.3 – com. Cosăuți, mun. Soroca.

Art. 3. – Guvernul, în numele statului, va întreprinde toate măsurile de rigoare în vederea exproprierii bunurilor imobile situate pe amplasamentul lucrărilor de utilitate publică de interes național.

Art. 4. – Plata despăgubirilor pentru exproprieria obiectelor indicate la art. 2 și cheltuielile pentru complexul de lucrări cadastrale și evaluare a bunurilor imobile se efectuează din contul fondului rutier.

Art. 5. – Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul de lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție, reabilitare, modernizare și extindere a unor drumuri naționale

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului
Proiectul este elaborat de Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite
<p>Proiectul actului normativ a fost elaborat în conformitate cu prevederile art. 5 alin. (1) lit. d) și alin. (3) și al art. 6 alin. (1) lit. a) din Legea exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr. 488/1999.</p> <p>Îmbunătățirea condițiilor de trai, inclusiv sporirea mobilității prin sisteme de transport eficiente, durabile și sigure reprezintă unul din obiectivele Strategiei Naționale de Dezvoltare Moldova Europeană 2030, obiective care pot fi atinse prin implementarea proiectelor de reabilitare, modernizare și construcție a drumurilor publice.</p> <p>Deseori construcția, reabilitarea, modernizarea și extinderea drumurilor publice depășesc hotarele terenurilor proprietate de stat aferente drumurilor publice și se extind pe sectoare de teren proprietate publică și privată.</p> <p>Astfel, conform studiilor de fezabilitate și în procesul de elaborare a proiectelor tehnice pentru lucrările de construcție, reabilitare, modernizare și extindere a drumurilor publice naționale au fost identificate terenuri proprietate publică a unităților administrativ teritoriale și terenuri proprietate privată ce necesită a fi expropriate în scopul efectuării lucrărilor pentru cauză de utilitate publică de interes național.</p> <p>Lucrările de construcție, reabilitare, modernizare și extindere se referă la următoarele drumuri naționale:</p> <ul style="list-style-type: none">
- M3 Chișinău–Comrat–Giurgiulești–frontiera cu România (sectorul de ocolire a or. Vucănești), se extind pe circa 14 terenuri proprietate privată, suprafață totală de 0,2194 ha și 33 terenuri proprietate publică, suprafață totală de circa 2,7 ha;
- M3 Chișinău–Comrat–Giurgiulești–frontiera cu România (sectorul de ocolire a or. Cimișlia), se extind pe circa 28 terenuri proprietate privată, suprafață totală de 1,3643 ha și 22 terenuri proprietate publică, suprafață totală de circa 0,8405 ha;
- R14 R6–Codrul Nou–Soroca–Unguri–frontiera cu Ucraina (sectorul Soroca-Arionești), se extind pe circa 30 terenuri proprietate privată, suprafață totală de 0,2181 ha și 76 terenuri proprietate publică, suprafață totală de circa 3,14 ha;
- R33 Hîncești–Lăpușna–M1, se extind pe circa 14 terenuri proprietate privată, suprafață totală de 0,0659 ha și 122 terenuri proprietate publică, suprafață totală de circa 1,74 ha;
- R34 Hîncești–Leova–Cahul–Giurgiulești (sectorul Cantemir–Cahul), se extind pe circa 10 terenuri proprietate privată, suprafață totală de 0,1955 ha și 77 terenuri proprietate publică, suprafața totală de circa 3,51 ha.
- M5 Frontiera cu Ucraina-Criva-Bălți-Chișinău-Tiraspol-frontiera cu Ucraina (sectorul Criva-Bălți), se extind pe circa 76 terenuri proprietate privată, suprafață totală de 31,13 ha și 49 terenuri proprietate publică, suprafața totală de circa 11,25 ha;
- R7 R14 – Drochia – Costești – frontiera cu România, se extind pe circa 118 terenuri proprietate privată, suprafață totală de 7,39 ha și 174 terenuri proprietate publică, suprafața totală de circa 11,98 ha.

- R14.3 Drum de acces la podul Cosăuți – Yampil, cu punctul de trecere a frontierei și infrastructura conexă, se extind pe circa 154 terenuri proprietate privată.

Respectiv, în scopul alocării terenurilor necesare se propune aprobarea proiectului de lege privind declararea de utilitate publică de interes național lucrările de construcție, reabilitare, modernizare și extindere a drumurilor publice naționale: M3 Chișinău–Comrat–Giurgiulești–frontiera cu România (sectoarele de ocolire a or. Vucănești și or. Cimișlia), R14 R6–Codrul Nou–Soroca–Unguri–frontiera cu Ucraina (sectorul Soroca-Arionești), R33 Hîncești–Lăpușna–M1, R34 Hîncești–Leova–Cahul–Giurgiulești (sectorul Cantemir–Cahul), M5 Frontiera cu Ucraina-Criva-Bălți-Chișinău-Tiraspol-frontiera cu Ucraina (sectorul Criva-Bălți), R7 R14 – Drochia – Costești – frontiera cu România și R14.3 Drum de acces la podul Cosăuți – Yampil cu punctul de trecere a frontierei și infrastructura conexă.

De menționat că, în conformitate cu prevederile art.7 alin.(2) din Legea exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr. 488/1999, prin Hotărîrea de Guvern nr. 240/2024 au fost create Comisiile pentru cercetarea prealabilă. În cadrul ședințelor de lucru în urma deliberărilor, Comisia a stabilit existența elementelor justificative a premiselor economice-sociale, ecologice, de urbanism și amenajare a teritoriului și prin votul majorității membrilor prezenți a decis asupra necesității declarării utilității publice a lucrărilor de reabilitare, modernizare și extindere a drumurilor publice naționale nominalizate (anexat se prezintă procesele verbale).

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Prezentul proiect de act normativ este coerent cu legislația Uniunii Europene.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Prezentul proiect de lege prevede:

- Declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție, reabilitare, modernizare și extindere a drumurilor publice naționale nominalizate;
- Definirea obiectelor exproprierii necesare pentru lucrările menționate la art. 1, inclusiv zonele de siguranță a acestora;
- Împuternicirea Guvernului să întreprindă măsurile necesare pentru exproprierea bunurilor imobile situate pe amplasamentul lucrărilor de utilitate publică de interes național;
- Plata despăgubirilor pentru expropriere și cheltuielile pentru lucrările cadastrale și evaluarea bunurilor imobile se vor efectua din fondul rutier;
- Subsecvent, pentru asigurarea realizării lucrărilor de reabilitare, modernizare și extindere a drumurilor publice naționale nominalizate conform termenilor stabiliți se propune intrarea în vigoare a proiectului de lege la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

5. Fundamentarea economic-financiară

Implementarea proiectului va necesita mijloace financiare care conform prevederilor proiectului vor fi acoperite din sursele fondului rutier, fără alocarea resurselor financiare suplimentare din bugetul de Stat. Mijloacele financiare respective rezidă în plata de despăgubiri și cheltuielile ce reies din procedurile de identificare, delimitare, formare și evaluare a bunurilor imobile, care urmează a fi acordate expropriatului. Quantumul acestor despăgubiri urmează a fi determinate ulterior în procesul de realizare a măsurilor necesare implementării proiectului de Lege propus spre examinare. Valoarea medie estimativă a

<p>despăgubirilor, după caz, în dependență de amplasament, pentru terenurile proprietate privată, situate pe amplasamentul lucrărilor de construcție a drumurilor, vor constitui pentru 1 ar de teren cu modul de folosință-agricol/arabil circa 1360 lei, iar pentru 1 ar de teren cu modul de folosință-pentru construcții circa 4300 lei.</p> <p>După implementarea acestui proiect va fi posibil executarea lucrărilor de reabilitare, modernizare și extindere drumurilor naționale menționate supra, ceea ce va influența pozitiv la ridicarea nivelului de trai al populației prin îmbunătățirea infrastructurii rutiere naționale facilitând transportul de mărfuri și călători precum și dezvoltarea economică a țării.</p>
<p>6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare</p> <p>Urmare aprobării prezentului proiect de lege nu va fi necesară modificarea altor acte normative.</p>
<p>7. Avizarea și consultarea publică a proiectului</p> <p>În exercițiul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional și ale Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, proiectul lege a fost plasat pe pagina web a Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, directoriul „Transparența decizională” și pe portalul www.particip.gov.md.</p>
<p>8. Constatările expertizei anticorupție</p> <p>Proiectul de hotărâre a fost supus expertizei anticorupție, conform art. 35 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.</p> <p>Conform Raportului de expertiză anticorupție Nr. ELO24/9819 din 08.07.2024, proiectul nu conține factori de risc care să genereze apariția riscurilor de corupție.</p>
<p>9. Constatările expertizei de compatibilitate</p> <p>Proiectul prezentat nu are ca scop armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene, în sensul Regulamentului privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1171/2018.</p>
<p>10. Constatările expertizei juridice</p> <p>Proiectul a fost supus expertizei juridice, conform art. 37 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, iar concluziile expertizei juridice a Ministerului Justiției sunt reflectate în Sinteza obiecțiilor și propunerilor (recomandărilor) la proiect.</p>
<p>11. Constatările altor expertize</p> <p>Proiectul nu cade sub incidența altor expertize necesare de a fi efectuate în condițiile Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative.</p>

Secretar general

Angela ȚURCANU

SINTEZA
obiecțiilor și propunerilor/recomandărilor la proiectul de lege privind
declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție, reabilitare, modernizare și extindere a unor
drumuri naționale
(număr unic 515/MIDR/2024)

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
Ministerul Justiției (nr 04/2-5921 din 25.06.2024)	Comunicăm lipsa obiecțiilor și propunerilor de ordin juridic. Totodată, la definitivarea proiectului se va ține cont de prevederile art. 42 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, potrivit cărora denumirea actului normativ reprezintă numirea generică a actului în funcție de categoria acestuia, de autoritatea emitentă și de obiectul reglementării exprimat sintetic. Denumirea actului normativ trebuie să fie laconică, să exprime cu claritate obiectul reglementării și nu poate să fie identică cu cea a altui act normativ în vigoare, cu excepția cazului în care proiectul noului act normativ prevede abrogarea actului normativ precedent cu aceeași denumire (spre exemplu, a se vedea denumirea Legii nr. 136/2020, care este identică cu denumirea proiectului propus).	Se ia act Se acceptă ca și concept. Denumirea propusă este laconică și exprimă cu claritate obiectul reglementării. Totodată, evocăm că denumirea proiectului de lege diferă de denumirea Legii nr.136/2020.
Ministerul Finanțelor (nr. 07/5-03/231/986 din 25.06.2024)	Comunică lipsa obiecțiilor.	Se ia act
Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării (nr. 12 – 2033 din 01.07.2024)	Comunică lipsa de obiecții și propuneri.	Se ia act
Ministerul Mediului (nr.13-05/1809 din 28.06.2024)	Comunică lipsa propunerilor și obiecțiilor.	Se ia act
Agencia Proprietății Publice	Obiect a proiectului de hotărâre de guvern sunt bunurile imobile pentru care este prevăzut	Precizare.

<p>(nr.03-04-4346 din 01.07.2024)</p>	<p>amplasamentul unor drumuri naționale. Având în vedere prevederile de la art. 1 din Legea drumurilor nr. 509/1995, proiectul în cauză nu definește cu exactitate bunurile imobile proprietate publică care urmează să fie ocupate de drumurile în cauză.</p> <p>Astfel, în sensul unei bune executări a indicației cancelariei solicităm prezentarea exhaustivă a bunurilor imobile proprietate publică ce urmează să fie ocupate de drumurile enumerate în proiect și zonele acestora cu indicarea numerelor cadastrale inclusiv alte date despre apartenență, domeniu sau modul de folosință actual.</p> <p>De menționat este faptul că la moment este în derulare Programul de delimitare a bunurilor imobile proprietate publică, considerent din care derularea de proiecte ale statului care necesită exproprierea de bunuri imobile indiferent de tipul de proprietate implică maximă exactitate și vigilență pentru a nu permite perturbarea Programelor și Proiectelor noi ce urmează să fie implementate.</p> <p>De atenționat este faptul că în cazul în care nu a fost determinată apartenența pentru toate bunurile imobile vizate de proiect, implementarea acestuia va necesita un algoritm clar de acțiuni preparatorii ante expropriere sau alte relații funciare cu UAT.</p> <p>Agenția își exprimă suportul și deschiderea pentru parcurgerea etapelor descrise supra</p>	<p>Lista bunurilor imobile proprietate publică supuse exproprierii, inclusiv numerele cadastrale și suprafețele bunurilor imobile expropriate, precum și categoria de folosință a terenurilor, în conformitate cu normele legale aplicabile va fi aprobată ulterior prin actul de expropriere, ținând cont de prevederile Legii exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr.488/1999 (art.9 alin.(1¹) și art.12²).</p>
<p>Congresul Autorităților Locale din Moldova (nr. 227 din 24.06.2024)</p>	<p>La Art. 2 (Obiecte ale exproprierii, necesare pentru lucrările de construcție, reabilitare, modernizare și extindere a drumurilor publice menționate la art. 1, inclusiv, zonele de siguranță a acestora, sunt bunurile imobile (terenuri și/sau construcții) proprietate privată și cele aflate în proprietatea unităților administrativ-teritoriale, situate în hotarele următoarelor localități) cuvântul „localități” urmează a fi substituit cu textul „unități administrativ-teritoriale / unități teritoriale autonome”. În componența UAT/UTA pot fi una, respectiv, mai multe localități, iar patrimoniul aparține</p>	<p>Precizare.</p> <p>Articolul 2 din proiectul de lege, oferă claritate atât în privința proprietății unităților administrativ-teritoriale, cât și enumeră expres localitățile ale căror bunuri imobile cad sub incidența declarării de utilitate publică de interes național lucrările de construcție, reabilitare, modernizare și extindere a drumurilor publice naționale.</p>

	UAT/UTA (art. 3 alin. (2) din Legea nr. 764/2001), dar nu localităților care intră în componență.	
Centrul Național Anticorupție (nr.06/2/10327 din 25.06.2024)	Potrivit art.25 alin.(1) al Legii integrității nr.82/2017, eficiența cultivării climatului de integritate instituțională și profesională este supusă verificărilor din partea conducătorilor entităților publice, a autorităților anticorupție, a societății civile și mass-mediei. În acest sens, în conformitate cu prevederile art.25 alin.(3) lit.a), art.28 alin.(4) al Legii prenotate, expertiza anticorupție, în calitate de măsură de control al integrității în sectorul public, se va efectua doar asupra proiectului definitivat în baza propunerilor și obiecțiilor expuse în procesul de avizare și/sau de consultare a părților interesate. Proiectul propus pentru expertiza anticorupție, nu este însoțit de avizele instituțiilor implicate în procesul de avizare/sinteza recomandărilor recepționate în cadrul consultării publice, fapt ce presupune că ulterior redacția proiectului poate suferi modificări și completări. Urmare celor expuse, solicităm condescendent expedierea în adresa Centrului Național Anticorupție a proiectului definitivat, pentru efectuarea expertizei anticorupție.	Se acceptă
Centrul Național Anticorupție (Raport Nr. ELO24/9819 din 08.07.2024)	Proiectul nu conține factori de risc care să genereze apariția riscurilor de corupție. Nota de argumentare urmează a fi revizuită prin prisma cerințelor ale prevederilor Legii nr.100/2017 (ajustate prin Legea nr. 49 din 21.03.2024)	Se ia act
		Precizare. Potrivit prevederilor pct. 5 a Hotărârii Guvernului nr. 447/2024 cu privire la modificarea și abrogarea unor acte normative (eficientizarea procesului de elaborare și promovare a actelor Guvernului), „Proiectele anunțate/transmise în avizare conform procedurilor de legiferare aplicate până la intrarea în vigoare a prezentei hotărâri vor fi promovate și prezentate spre examinare Guvernului în conformitate cu respectivele proceduri, dar nu mai târziu de 31 ianuarie 2025”.

Secretar general

Angela ȚURCANU